

Tallinnassa oleva lähetystö.
RAPORTTI n:o 40.
Tallinnassa 6 p:nä marraskuuta 1939.

Salainen

Asia: - Matalamielistä virolaista kirjoittelua.

Raportissani no. 38 olen tehnyt selkoa virolaisen sanomalehdistön vasenkätisestä kirjoittelusta Suomen suhteen. Tänäpä ilmestyneessä numerossaan näyttää vuorostaan "Uudisleht" yrittävän parastaan. Varsinkin haluaa lehti alleviivata kuinka vähän todennäköistä on, että Neuvostoliitto tinkisi jotain vaatimuksistaan sen jälkeen kuin Molotov on ne puheessaan tehnyt tunnetuiksi ja "Pravda" on sanonut sanottavansa. Tämä kaikki lehden mielestä "osoittaa Suomelle kyllin selvästi, että Neuvostoliitto tahtoo viedä suunnitelmansa kiinteästi läpi."

Erikoisesti näyttää lehteä miellyttävän se, että venäläisellä taholla nimitetään Suomea "balttilaiseksi valtioksi". Se kirjoittaa: "Varsin kipeä kohta oli Suomelle se, että sitä julkisesti nimitetään "balttilaiseksi valtioksi". Näihin asti on Suomi pysyttäytynyt niin sanoaksemme piinallisella huolella loitolla Itämerenvaltioista ja halunnut painautua Pohjoismaiden puoleen, perustellen sitä kuuluvaisuudellaan Skandinavian valtioiden perheeseen. Suomessa luultiin tähän asti, että tämä yhteenkuuluvaisuus, jolle Pohjolan valtionpäämiesten konferenssilla annettiin virallinen tunnustus, voisi pelastaa Suomen ulkonaisilta vaaroilta. Kymmenien vuosien aikana lykkäsi Suomi kylmästi takaisin kaikki balttilaisten valtioiden yritykset yhteis työhön, piilottaen Skandinavian puolustusviivan taakse.

Mutta nyt jäsennettiin sama Suomi suuren itäisen naapurin taholta maailman edessä "neljänneksi balttilaiseksi valtioksi", jonka kanssa oli järjestettävä suhteet, kuten toistenkin balttilaisten valtioiden kanssa. Se oli Suomelle epäilemättä raskas isku. Kuka voisi puolustaa sen kuuluvaisuutta Skandinavian valtioiden perheeseen. Sitä teki vain kolmen Skandinavian maan arkaileva ääni, sillä Skandinavian valtiot eivät tahdo millään muotoa Suomen yhteenkuuluvaisuuden takia joutua väärinkäsityksiin suuren itäisen valtion kanssa. Niin tulikin Suomen osaksi Tukholmassa vain "diplomaattinen apu", mikä ilmeni tehokkaimmin Skandinavian valtioiden diplomaattisten edustajain saapumisessa vastaanottamaan Suomen delegatiota."

Tämän ilkeämielisen vuodatuksen jälkeen jatkaa lehti: "Suomella oli vielä yksi toivo - Saksa. Saksan sotajoukot ovat kerran tulleet Suomelle avuksi, joskin kyseessä oli enemmän niiden omat kuin Suomen tavoitteet. Mutta ne kävivät kuitenkin ja Suomella oli niistä hyötyä. Siitä saakka tunnettiin Suomessa saksalaisia ja Saksaa vastaan erityistä lämpöä. Pohjoismaisen orientationsa ohella Suomi pyrki lähenemään myös Saksaa - jälleen kymmenien vuosien aikana.

Mutta nyt kuului Saksan taholta, tosin epävirallisesti ja tähän asti sanomalehdistön palstoilla, että Suomi sopikoon välinsä Neuvostoliiton kanssa. Saksa ei halua puuttua Suomen asioihin, varsinkin kun se johtaisi vastakohtaisuuteen uuden ja suuren ystävällisen naapurin kanssa, jonka suojeleminen merkitsee sodassa paljon enemmän kuin pieni Suomi.

Tämän jälkeen lehti ironisoiden, että "Suomi ei ole tahtonut jäädä Molotovin askelista velkaa" ja että "varsinaiset neuvottelut pidetäänkin nyt kahden pääministerin välillä ja raadion kautta" selostaa pääministeri Cajanderin radiopuhetta, tehden sen kuitenkin asiallisesti ja ilman reunahuomautuksia.

Lopuksi kysyy lehti: Mitä tapahtuu nyt edelleen? Tänään alkavat Neuvostoliiton suuret juhlapäivät. Niiden aikana tuskin pidetään neuvotteluja. Katkaistaanko ne vielä kerran? Viimeiset sähkösanomat puhuvat jotain sellaista, että Paasikivi palaa jälleen Helsinkiin saamaan uusia ohjeita. Vai katkaistaanko ne kokonaan ottaen huomioon Suomen pääministerin radiopuhe, missä ei asetuttu myöntöväisyyden kannalle. Vai luopuuko Neuvostoliitto vaatimuksistaan, tunnustaen Suomen Pohjolan valtakunnaksi ja sen "splendid isolation'in". Se ei näytä uskottavalta, jos muistaa "Pravdan" viittaukset Suomen ulkoministerille, Puolan häviöön ja Beckin laakereihin."

Viron lehdistössä on viime aikana saanut lukea yhtä ja toista, joka ei ole ollut omiaan ilahduttamaan suomalaista lukijaa, mutta matalamielisyydessä on "Uudisleht" artikkelissaan nyt saavuttanut ensimmäisen sijan.

P.J. Hynninen

Jakeluohje: Tavallinen.

Ulkoasianministeriö. Tallinnassa olevan lähetystön raportti n:o 40.

Ministeri Hynninen